

16. Lietuvių karinė-istorinė daina *Visi bajorai į vainą joja*

Teksto suvokimo užduotys

Perskaitykite lietuvių liaudies dainos tekstą ir atlikite užduotis.

1. *Visi bajorai į vainą* joja,
Mūsų brolelį drauge vilioja.*
2. *Ak Dievulėliau, nėra kam joti,
Nėra kam joti, žirgą balnoti.*
3. *Tėvelis senas, brolelis mažas,
Ak Dievulėliau, nėra kam joti.*
4. *Viena seselė žirgą balnoja,
Antra seselė kilpas** segioja,*
5. *O ši trečioji, ši mažiausioji,
Vartus atkėlė ir palydėjo.*
6. – *Oi broli broli, broleli mūsų,
Ar besuginsi*** raitų pulkelį?*
7. – *Gyte suginsiu, vyte pavysiu,
O Dievas žino, ar besugrįšiu.*
8. – *Oi broli broli, broleli mūsų,
O ką parsiysi mums dovanėlių?*

9. – *Vienai seselei šilkų kuskelę*,
Antrai seselei aukso žiedelį,*
10. *O šiai trečiajai, šiai
mažiausiajai,
Aukso žiedelį ir vainikėlį.*
11. – *Oi, eisme, eisme, mes trys
seselės,
Ant aukšto kalno brolelio laukti.*
12. *Mes prastovėjom aukštus
kalnelius,
O nesulaukėm savo brolelio.*
13. *Parbėg žirgelis, parpūškuoja,
Aukso kilpelės šalia svyruoja.*
14. – *Eisme, sesutės, žirgo
sugauti,
Žirgo sugauti, brolelio klausti.*
15. – *Oi tu žirgeli, tu juodbėrelis,
Kur tu palikai mūsų brolelį?*

16. – *Mūsų brolelis Vilniaus
miestelyj,
Vilniaus miestelyj pirmam
pulkelyj.*
17. *Devynias mylias bėgte
parbėgau,
O šią dešimtą ir pasilsėjau.*
18. *Devynias marias plaukte
perplaukiau,
O šią dešimtą nerte pernėriau.*
19. *Devynios kulkos pro šalį lėkė,
O ši dešimta brolelį kirto.*
20. *Galvelė lėkė kaip kopūstėlis,
O liemenėlis kaip ažuolėlis.*
21. *Kur kraujas bėgo, rožės
žydėjo,
Kur kūns gulėjo, meirūns kvėpėjo.*
22. *O kur nulinko gelsvi
plaukeliai,
Čia ir išdygo žalios rūtelės.*

* *Sugiñti* – pavyti.

* *Kuskėlė* – skarelė.

16. Lietuvių karinė-istorinė daina *Visi bajorai į vainą joja*

Teksto suvokimo užduotys

Perskaitykite lietuvių liaudies dainos tekstą ir atlikite užduotis.

1. *Visi bajorai į vainą* joja,
Mūsų brolelį drauge vilioja.*
2. *Ak Dievulėliau, nėra kam joti,
Nėra kam joti, žirgą balnoti.*
3. *Tėvelis senas, brolelis mažas,
Ak Dievulėliau, nėra kam joti.*
4. *Viena seselė žirgą balnoja,
Antra seselė kilpas** segioja,*
5. *O ši trečioji, ši mažiausioji,
Vartus atkėlė ir palydėjo.*
6. – *Oi broli broli, broleli mūsų,
Ar besuginsi*** raitų pulkelį?*
7. – *Gyte suginsiu, vyte pavysiu,
O Dievas žino, ar besugrįšiu.*
8. – *Oi broli broli, broleli mūsų,
O ką parsiysi mums dovanėlių?*

9. – *Vienai seselei šilkų kuskelę*,
Antrai seselei aukso žiedelį,*
10. *O šiai trečiajai, šiai
mažiausiajai,
Aukso žiedelį ir vainikėlį.*
11. – *Oi, eisme, eisme, mes trys
seselės,
Ant aukšto kalno brolelio laukti.*
12. *Mes prastovėjom aukštus
kalnelius,
O nesulaukėm savo brolelio.*
13. *Parbėg žirgelis, parpūškuoja,
Aukso kilpelės šalia svyruoja.*
14. – *Eisme, sesutės, žirgo
sugauti,
Žirgo sugauti, brolelio klausti.*
15. – *Oi tu žirgeli, tu juodbėrelis,
Kur tu palikai mūsų brolelį?*

16. – *Mūsų brolelis Vilniaus
miestelyj,
Vilniaus miestelyj pirmam
pulkelyj.*
17. *Devynias mylias bėgte
parbėgau,
O šią dešimtą ir pasilsėjau.*
18. *Devynias marias plaukte
perplaukiau,
O šią dešimtą nerte pernėriau.*
19. *Devynios kulkos pro šalį lėkė,
O ši dešimta brolelį kirto.*
20. *Galvelė lėkė kaip kopūstėlis,
O liemenėlis kaip ažuolėlis.*
21. *Kur kraujas bėgo, rožės
žydėjo,
Kur kūns gulėjo, meirūns kvėpėjo.*
22. *O kur nulinko gelsvi
plaukeliai,
Čia ir išdygo žalios rūtelės.*

* *Sugiñti* – pavyti.

* *Kuskėlė* – skarelė.

Klausimai ir užduotys

1. Nurodykite šios lietuvių liaudies dainos žanrą. Argumentuokite.

2. Kuo ypatinga dainos pradžioje piešiama brolelio situacija? (Nusakykite savais žodžiais.) (1 taškas)

3. Įsivaizduokite, kad dainą suskirstome į tris dalis: parašykite, kuriuos posmelius (imtinai) tekste apimtų kiekviena dainos dalis: (3 taškai)

1. Kario išlydėjimas;.....

2. Jo laukimas;.....

3. Žinios apie žuvimą gavimas.....

5. Nusakykite savais žodžiais, kodėl seselės nori sugauti žirgelį? (1 taškas)

6. Kokie žodžiai dainos tekste galėtų priklausyti žirgeliui? (Nurodykite posmelių numerius imtinai.)

Koks leitmotyvas² juose kartojasi? (2 taškai)

7. Brolio žuvimas atkurtas tautosakinės-mitinės metaforos vaizdu. Užbaikite citatas: (3 taškai)

Kur kraujas bėgo,

Kur kūns gulėjo,

O kur nulinko gelsvi plaukeliai,

8. Remdamiesi dainos tekstu, atsakykite į klausimus („taip“ arba „ne“):(4 taškai)

Ar šioje dainoje yra ryškus priešų paveikslas?.....

Ar žadinama neapykanta priešų tautai?.....

Ar esama džiūgavimo užkariautais plotais?.....

Ar sutelkiamas dėmesys į žmogaus likimą?.....

Iš viso 20 taškų. Surinkta.....

² *Leitmotyvas* - lit. turinio arba stiliaus elementas, kūrinyje pasikartojantis kelis kartus ir įgyjantis ypatingą reikšmę.

Klausimai ir užduotys

1. Nurodykite šios lietuvių liaudies dainos žanrą. Argumentuokite.

2. Kuo ypatinga dainos pradžioje piešiama brolelio situacija? (Nusakykite savais žodžiais.) (1 taškas)

3. Įsivaizduokite, kad dainą suskirstome į tris dalis: parašykite, kuriuos posmelius (imtinai) tekste apimtų kiekviena dainos dalis: (3 taškai)

1. Kario išlydėjimas;.....

2. Jo laukimas;.....

3. Žinios apie žuvimą gavimas.....

5. Nusakykite savais žodžiais, kodėl seselės nori sugauti žirgelį? (1 taškas)

6. Kokie žodžiai dainos tekste galėtų priklausyti žirgeliui? (Nurodykite posmelių numerius imtinai.)

Koks leitmotyvas² juose kartojasi? (2 taškai)

7. Brolio žuvimas atkurtas tautosakinės-mitinės metaforos vaizdu. Užbaikite citatas: (3 taškai)

Kur kraujas bėgo,

Kur kūns gulėjo,

O kur nulinko gelsvi plaukeliai,

8. Remdamiesi dainos tekstu, atsakykite į klausimus („taip“ arba „ne“):(4 taškai)

Ar šioje dainoje yra ryškus priešų paveikslas?.....

Ar žadinama neapykanta priešų tautai?.....

Ar esama džiūgavimo užkariautais plotais?.....

Ar sutelkiamas dėmesys į žmogaus likimą?.....

Iš viso 20 taškų. Surinkta.....

² *Leitmotyvas* - lit. turinio arba stiliaus elementas, kūrinyje pasikartojantis kelis kartus ir įgyjantis ypatingą reikšmę.